

8 8583/๕2

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานความมั่นคงแห่งชาติ กลุ่มงานความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ โทรศัพท์ ๐๒-๖๒๕๔๐๐๐ ต่อ ๓๗๐๓

ที่ นร ๐๘๐๑.๐๕/ ๕๕๖๐

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี (ผ่านเลขาธิการนายกรัฐมนตรี)

จัดเข้าวาระ..... 13 ต.ค. 2552

๑. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ อนุมัติการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่อไปอีกเป็นระยะเวลา ๓ เดือน และเห็นชอบร่างประกาศเรื่องการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งเห็นชอบร่างประกาศเรื่องการให้ประกาศที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงมีผลบังคับใช้ รวม ๒ ฉบับ

ต่อมานายกรัฐมนตรีได้ลงนามในประกาศตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา โดยเป็นการขยายระยะเวลารั้งที่ ๑๖ และการขยายระยะเวลาดังกล่าวจะสิ้นสุดผลการใช้บังคับในวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

๒. ผลการบังคับใช้พระราชกำหนดฯ ที่ผ่านมา

ในการประชุมส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่ สมช. เมื่อ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้ประเมินผลการดำเนินการตาม พ.ร.ก. ในห้วง ๓ เดือนที่ผ่านมาว่า การใช้ พ.ร.ก. มีประโยชน์ต่อการควบคุมสถานการณ์ โดยส่งผลให้เจ้าหน้าที่สามารถควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยได้รวม ๑๓๒ คน ทั้งได้ขยายผลการดำเนินกรรมวิธีเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติผู้ต้องสงสัยให้มาร่วมมือกับฝ่ายราชการ นอกจากนี้การใช้ พ.ร.ก. ดังกล่าวยังเกิดประโยชน์ในการจำกัดเสรีการปฏิบัติของฝ่ายตรงข้ามด้วยการใช้คำสั่งเรียกตัวมาเพื่อตรวจสอบพฤติกรรม อันเป็นการป้องปรามเพื่อมิให้กลุ่มเป้าหมายหลบหนีออกนอกพื้นที่ และช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถติดตามพฤติกรรมได้อย่างใกล้ชิด

๓. การดำเนินการมาตรการลดผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงในพื้นที่

เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงในพื้นที่ดำเนินไปด้วยความโปร่งใสและได้รับการยอมรับจากประชาชนมากขึ้น และเพื่อป้องกันการที่เจ้าหน้าที่บางคนยังใช้ความรุนแรงในการปฏิบัติ รวมทั้งไม่เอาข้อกฎหมายมาเป็นแนวทางปฏิบัติ กอ.รมน. ก. ๔ สน. จึงได้จัดทำมาตรการลดผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว โดยได้นำข้อมูลความเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคส่วนต่างๆมาประกอบการจัดทำมาตรการลดผลกระทบข้างต้น มีสาระสำคัญดังนี้

นวน. 352
เข้า 12๓๐52 ๑. 40
ออก 12๓๐52 12 30

๓.๑ แนวทางการสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติ ประกอบด้วยแนวทางที่

สำคัญ ๒ ส่วน คือ

๓.๑.๑ การสร้างความโปร่งใสในการใช้อำนาจจับกุมและควบคุมตามกฎหมายการศึกษ โดยจัดทำ “บันทึกเชิญตัวเพื่อสอบถามข้อหาสาร” และ “บันทึกตรวจค้น-ยึดสิ่งของ” เพื่อเป็นรายการแสดงข้อมูลที่เป็นจริงว่า เจ้าหน้าที่ผู้ใดเป็นผู้เชิญตัว การระบุสถานที่นำผู้ถูกเชิญตัวไปสอบถาม การระบุช่องทางการติดต่อระหว่างสอบถามข้อหาสาร ทั้งนี้ในการนำตัวบุคคลที่ต้องสงสัยต้องมีญาติของบุคคลนั้น หรือผู้นำชุมชนเป็นพยานอย่างน้อย ๒ คนเพื่อรับทราบการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งต้องลงหลักฐานบัญชีสิ่งของที่ติดตัวของบุคคลนั้นไว้ด้วย

ส่วนกรณีการตรวจค้นซึ่งเป็นการปฏิบัติควบคู่กับการเชิญตัวได้กำหนดวิธีและขั้นตอนเช่นเดียวกับการเชิญตัว แต่เพิ่มเติมในเรื่องการยึดและการถอนการยึด/คืนสิ่งของไว้ ทั้งนี้บันทึกการเชิญตัวและบันทึกการตรวจค้นมีลักษณะและรูปแบบใกล้เคียงกับวิธีปฏิบัติของการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยเสร็จสิ้นแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่จะออกหนังสือรับรองสถานภาพ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นหลักฐานยืนยันการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

๓.๑.๒ การสร้างความโปร่งใสในการบังคับใช้ พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้แก้ไขระเบียบว่าด้วยวิธีปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ โดยให้ญาติสามารถเยี่ยมผู้ถูกควบคุมตัวได้ตั้งแต่วันแรกที่ถูกควบคุม และมีการปรับปรุงคำสั่งเรียกตาม พ.ร.ก. โดยนำการส่งหมาย การวางหมาย และปิดหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาปรับใช้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันปัญหาข่าวลือเรื่องเจ้าหน้าที่เรียกตัวบุคคลไปเพื่อทำร้ายสำหรับการช่วยเหลือครอบครัว ซึ่งเค็ดร่อนจากการที่มีสมาชิกในครอบครัวถูกเรียกตัวจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้มีการช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนตามมาตรการการเยียวยา นอกจากนี้ยังมีการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาการจับกุมซ้ำซ้อนในเครื่องอ่านบัตรสมาร์ทการ์ด ตลอดจนมีการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นกับองค์กรสิทธิมนุษยชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อเท็จจริงเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบ

๓.๒ การสร้างความโปร่งใสให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อนำไปปฏิบัติ กอ.รมน. ก. ๔ สน. ได้จัดทำแนวทางการปฏิบัติสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีความโปร่งใส ดังนี้ ๑) แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมตัวตาม พ.ร.บ. กฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๑ ๒) แนวทางการป้องกันและแก้ไขการจับซ้ำกรณีบุคคลมีหมายจับ พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ๓) แนวทางแก้ไขการจับกุมบุคคลซ้ำซ้อนในเครื่องอ่านบัตรสมาร์ทการ์ด ๔) แนวทางปฏิบัติการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตาม พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ จากการนำมาตรการลดผลกระทบดังกล่าวไปปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ได้รายงานว่า ทำให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน และสามารถลดการละเมิดจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่อย่างเห็นได้ชัด

๔. แนวโน้มของสถานการณ์

จากการประเมินสถานการณ์ด้านการข่าวมีแนวโน้มว่า ผู้ก่อความไม่สงบได้วางแผนก่อเหตุร้ายในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการใช้ยุทธวิธีโจมตีด้วยการวางระเบิด ซึ่งได้พัฒนาให้มีความรุนแรงมากขึ้น เป้าหมายการโจมตีที่สำคัญประกอบด้วยชุมชนในเขตเมือง พื้นที่เศรษฐกิจ สถานที่ราชการ และชุดลาดตระเวนคุ้มครอง แนวโน้มของสถานการณ์ข้างต้นยังคงชี้ให้เห็นว่าประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงอยู่ในความเสี่ยงด้านความมั่นคงและปลอดภัยจากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ต่อไป

๕. ข้อเสนอแนะ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติพิจารณาแล้ว เห็นว่า

๕.๑ การใช้อำนาจตาม พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีความจำเป็น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีอำนาจตามกฎหมายที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนำมาตราการลดผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงในพื้นที่ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวด้วย

๕.๒ เห็นสมควรนายกรัฐมนตรีพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไปอีกเป็นระยะเวลา ๓ เดือน ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๓

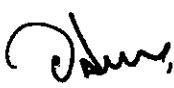
ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้ยกร่างประกาศที่เกี่ยวข้องตามพระราชกำหนดเพื่อนำเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีแนบมาพร้อมด้วยแล้ว อนึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีที่มอบหมายให้ สำนักงานฯ พิจารณาแนวทางการจัดให้มีหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และแนวทางการนำพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ มาบังคับใช้ในพื้นที่ ๔ อำเภอ ของจังหวัดสงขลาแทนพระราชบัญญัติกฏอัยการศึกโดยเร็ว นั้น สำนักงานฯ ได้ประชุมหารือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาจัดทำแนวทางดำเนินการทั้ง ๒ เรื่องดังกล่าว ซึ่งได้ข้อสรุปเป็นแนวทางปฏิบัติ โดยได้เสนอนายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติแยกต่างหากจากข้อเสนอการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ นี้ อีกทางหนึ่งด้วยแล้ว

๖. จึงกราบเรียนมาเพื่อกรุณาอนุมัติตามข้อ ๕

๐๙/๑๑/๒๕๕๒

(นายถวิล เป็ลยสินศรี)

เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)
นายกรัฐมนตรี

๑๖ ม.ค. ๕๓

๑๖ ม.ค. ๕๓